

Diskriminacija u Hrvatskoj: stavovi, razina svijesti i pojavni oblici

Rezultati istraživanja pučke pravobraniteljice

Zagreb, veljača 2023.

REPUBLIKA HRVATSKA
Pučka pravobraniteljica

Osnove:

- rasa ili etnička pripadnost ili boja kože
- spol
- jezik
- vjera
- političko ili drugo uvjerenje
- nacionalno ili socijalno podrijetlo
- imovno stanje
- članstvo u sindikatu
- obrazovanje
- društveni položaj
- bračni ili obiteljski status
- dob
- zdravstveno stanje
- invaliditet
- genetsko naslijeđe
- rodni identitet, izražavanje ili spolna orijentacija

- provedeno 2009., 2012., 2016., i u **studenom 2022.**
- **Ipsos**

Metodologija

- **telefonsko** istraživanje, **CATI**
- **reprezentativan** uzorak za **18+** populaciju
- veličina uzorka: **1000 ispitanika/ca**

PITANJA:

- Ispitivanje **socijalne distance**
- Poznavanje **zakonodavnog i institucionalnog okvira**
- Percepcija **raširenosti diskriminacije**
- **Osobna iskustva** vezana uz diskriminaciju

Socijalna distanca

55% - „Većina **Roma** živi od socijalne pomoći i ne želi raditi” (48% 2016.)

24% - „**Žene** i muškarci nisu jednaki po prirodi pa ne mogu imati niti jednaku društvenu ulogu” (19% 2016.)

39% - „**Mlade generacije** su neodgojene i bez bilo kakvih moralnih nazora” (37% 2016.)

22% - „Smatram da ne bi bilo dobro zapošljavati **azilante**” (33% 2016.)

19% - „Bilo bi mi neugodno raditi s kolegom koji je **osoba s duševnim smetnjama**” (25% 2016.)

24% - „**Starije generacije** su puno manje sposobne od mlađih” (29% 2016.)

21% - „Većina **beskućnika** su ljudi koji ne žele raditi i sami su krivi za situaciju u kojoj se nalaze” (25% 2016.)

13% - „Osjećao bih se izrazito neugodno kada bi doznao da je netko od mojih kolega na poslu ili susjeda **homoseksualac ili lezbijka**” (17% 2016.)

35% - „**Članovi sindikata** samo stvaraju probleme” (38% 2016.)

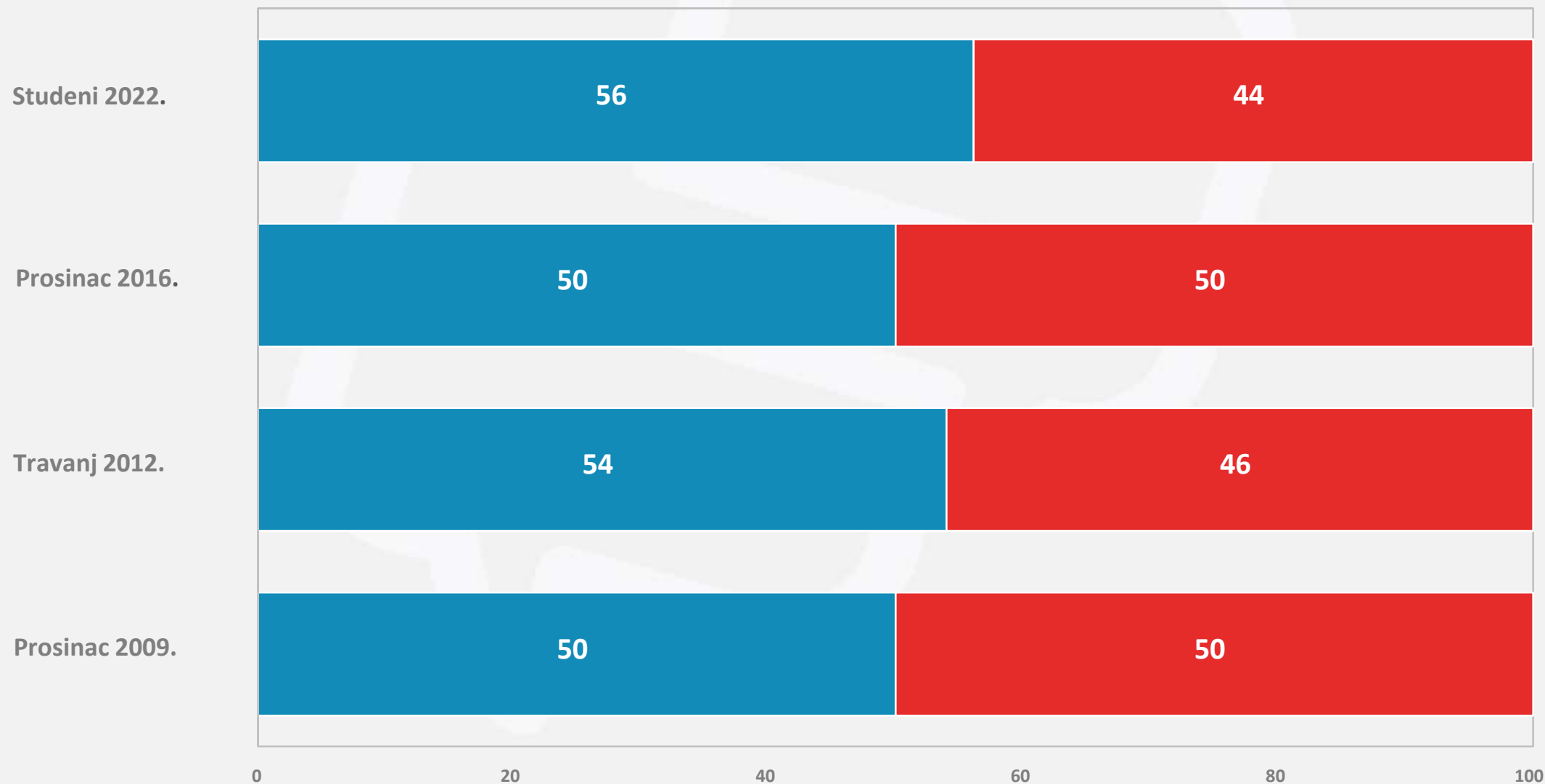
27% - „**Romi** zaposleni u uslužnim djelatnostima bi sigurno odbili mnoge klijente” (28% 2016.)

Postoji li u Hrvatskoj Zakon o suzbijanju diskriminacije?

■ Da

■ Ne / Ne zna

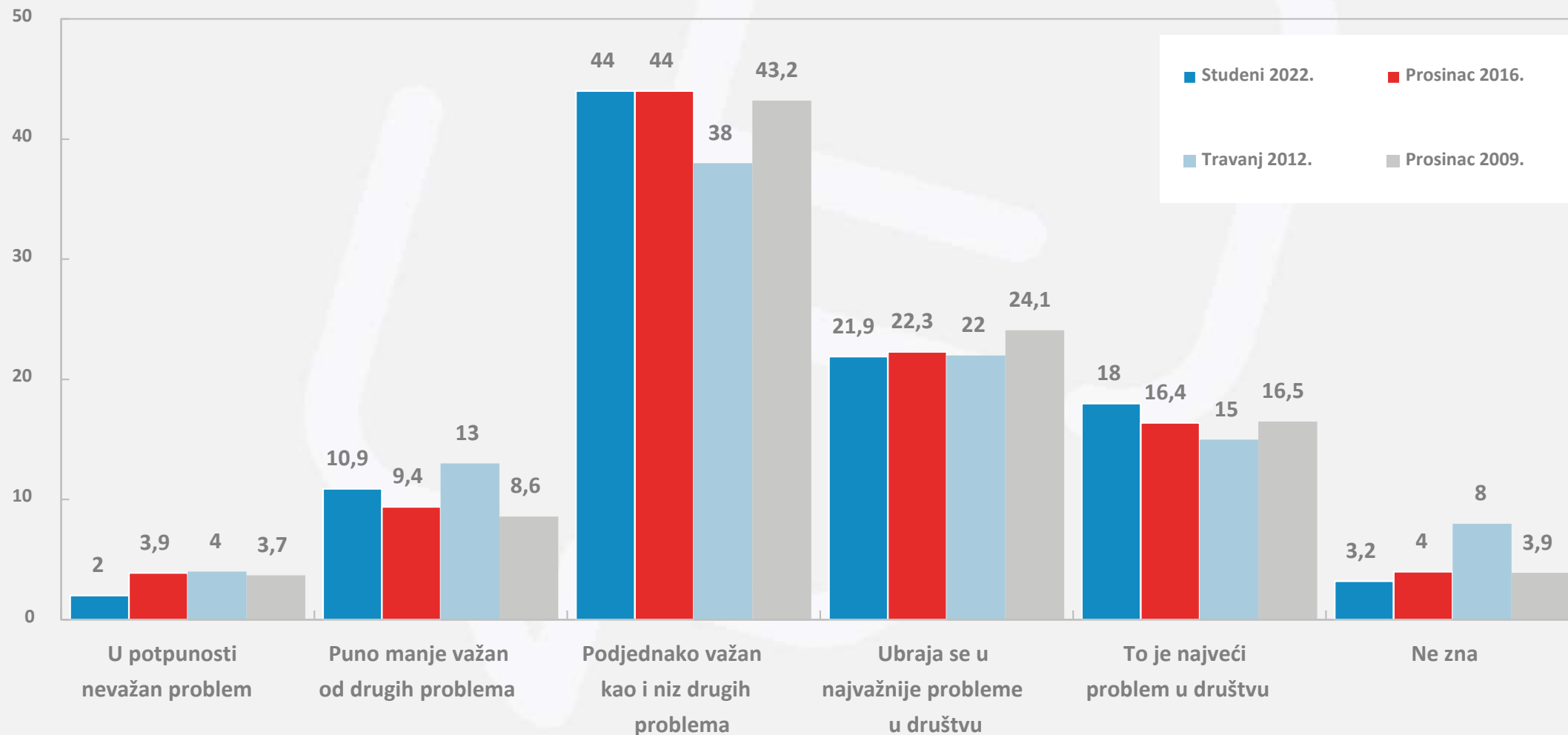
Što je diskriminacija?

- **Otvoreno pitanje**, bez ponuđenih odgovora
- **Rast broja** onih koji navode **različito postupanje zbog neke osobine** (ZSD)
  - **Boja kože** (25%), **vjera** (25%), **spol** (22%), **nacionalnost** (20%), **invaliditet** (5%), **imovno stanje** (5%) - **bilo koja osobina** (16%)
- **Većina** i dalje ne navodi (točan) odgovor:
  - Omalovažavanje, ponižavanje, podcjenjivanje (27%)
  - Ostalo (8%), puno toga (8%), ne znam (11%)

Koliko je diskriminacija značajan problem?

Koliko je u Hrvatskoj značajan problem diskriminacije, odnosno stavljanja osoba u nepovoljan položaj zbog osobnih karakteristika kao što su spol, dob, nacionalna pripadnost, zdravstveno stanje, invaliditet itd.?

PODRUČJE

- **53%** Rad i zapošljavanje (53% 2016.)
- **32%** Pravosuđe (24% 2016.)
- **23%** Mediji (22% 2016.)
- **23%** Postupanje policije (19% 2016.)
- **22%** Zdravstvena zaštita (16% 2016.)

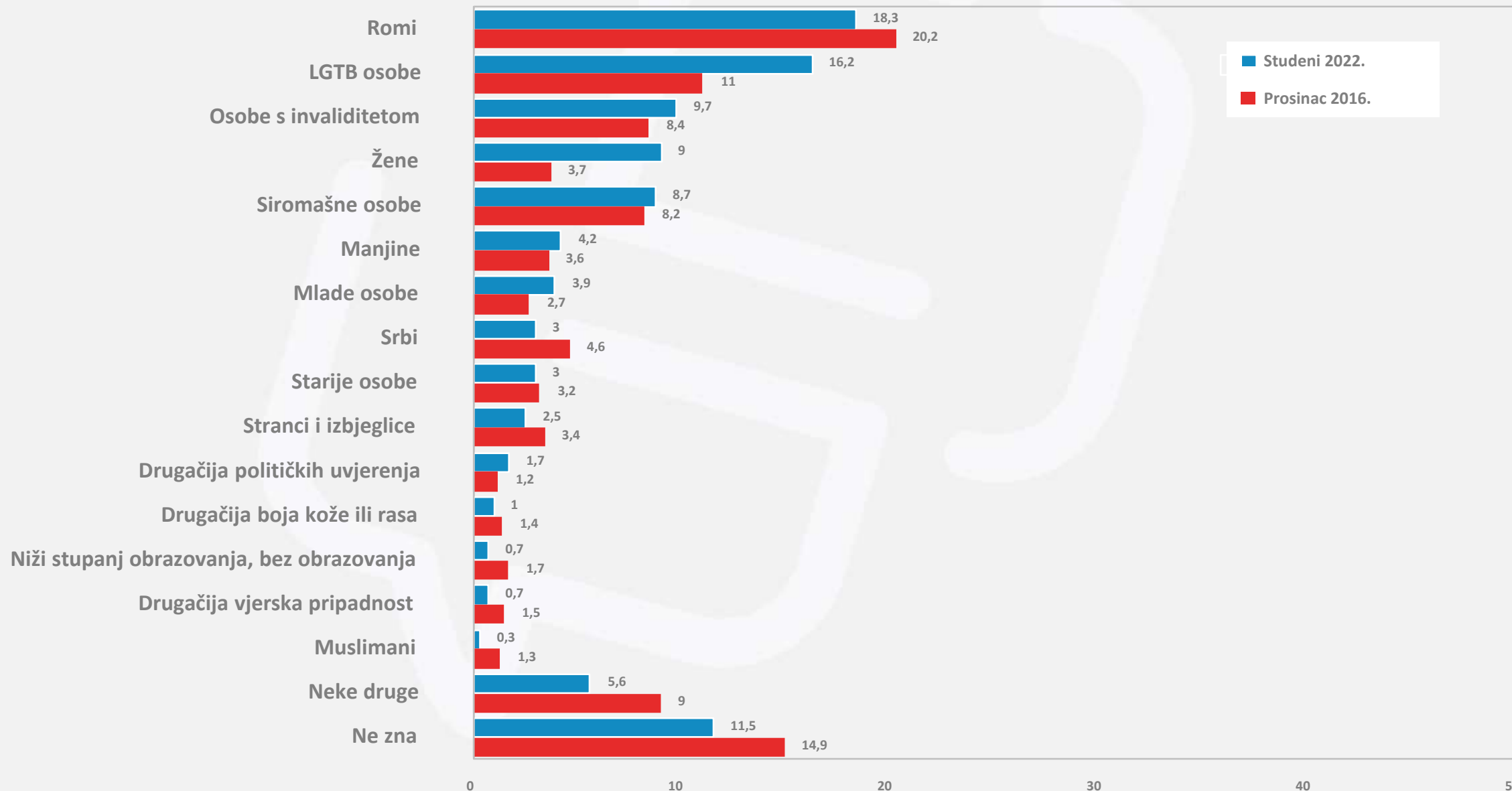
OSNOVE

- **38%** Nacionalna pripadnost ili podrijetlo (40% 2016.)
- **29%** Političko uvjerenje (25% 2016.)
- **27%** Vjerska pripadnost (31% 2016.)
- **27%** Spolna orijentacija (24% 2016.)
- **24%** Socijalno podrijetlo i imovinsko stanje (27% 2016.)

Percepcija raširenosti diskriminacije

Koja grupa se najčešće susreće s diskriminacijom u Hrvatskoj?

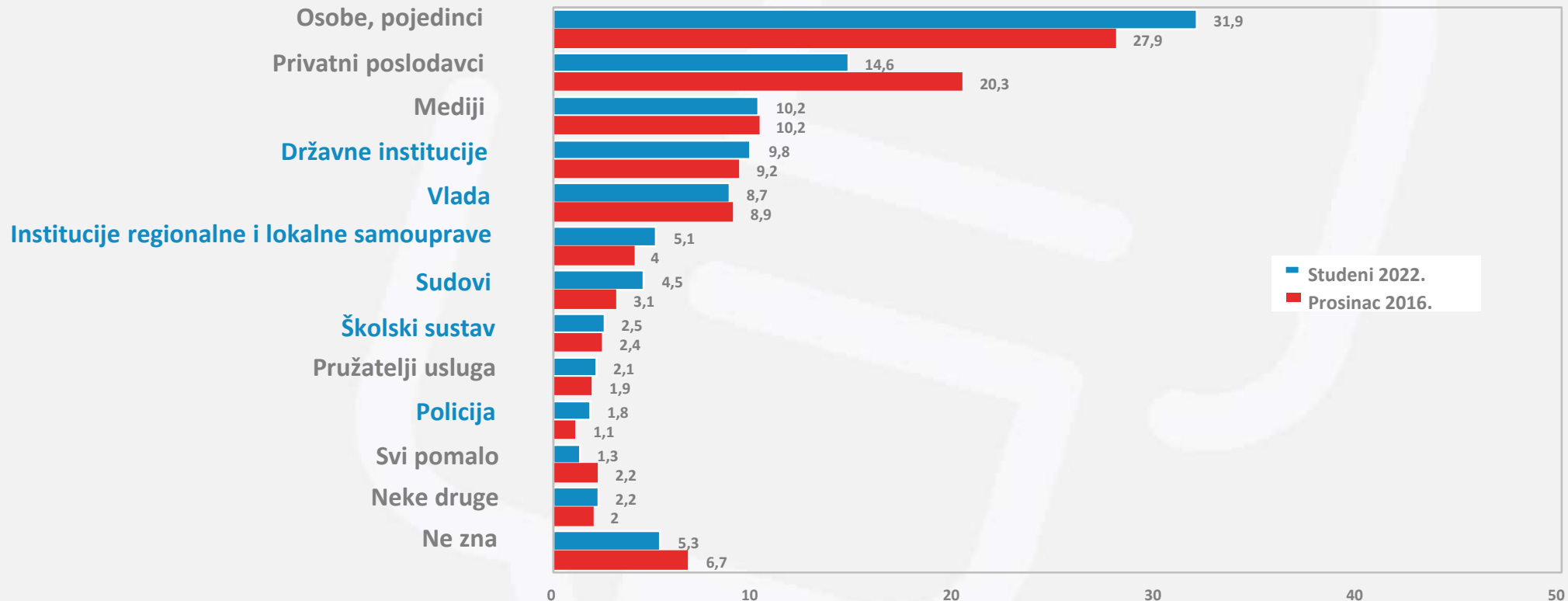

Percepcija raširenosti diskriminacije

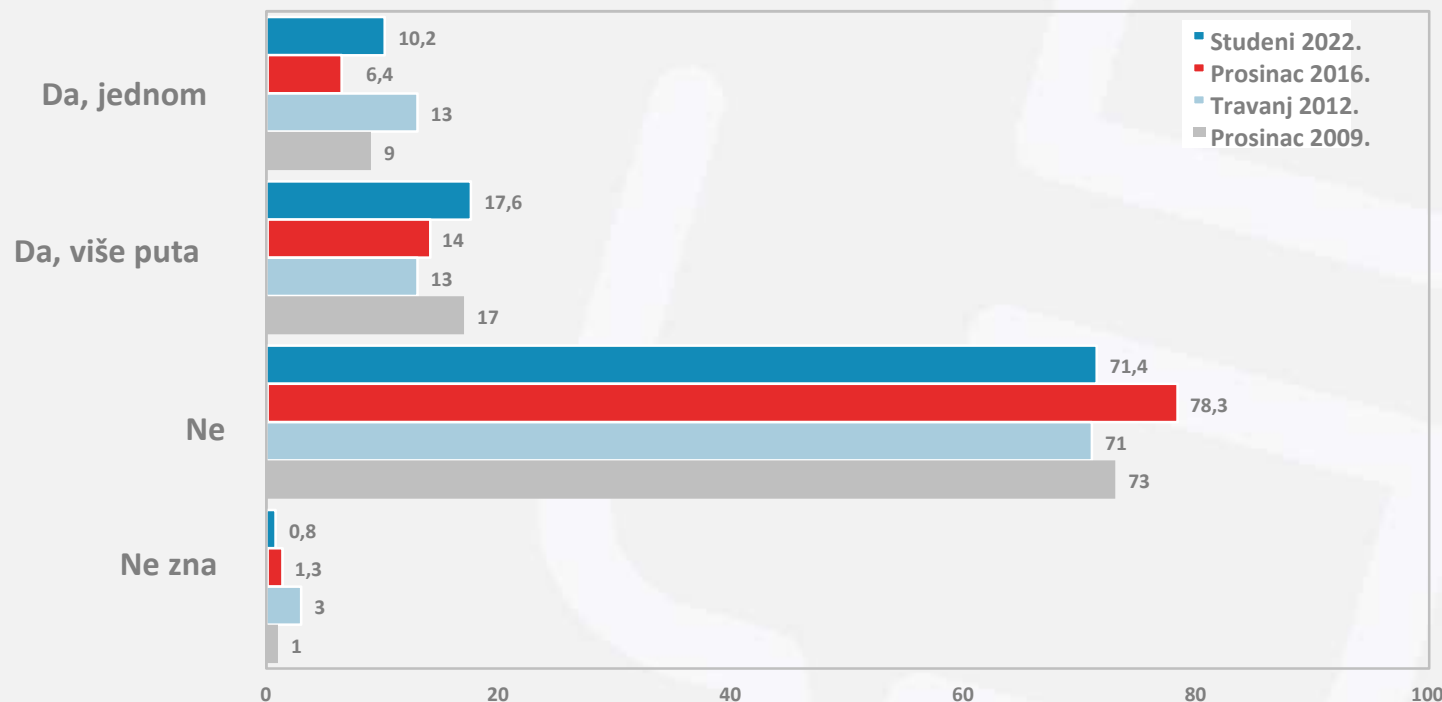
Tko u Hrvatskoj najviše diskriminira?

Država - ukupno: 32,4% (28,7% 2016.)

Jeste li u posljednjih pet godina bili diskriminirani, odnosno stavljeni u nepovoljan položaj zbog neke osobne karakteristike, od strane neke osobe ili organizacije, i u kojem području?

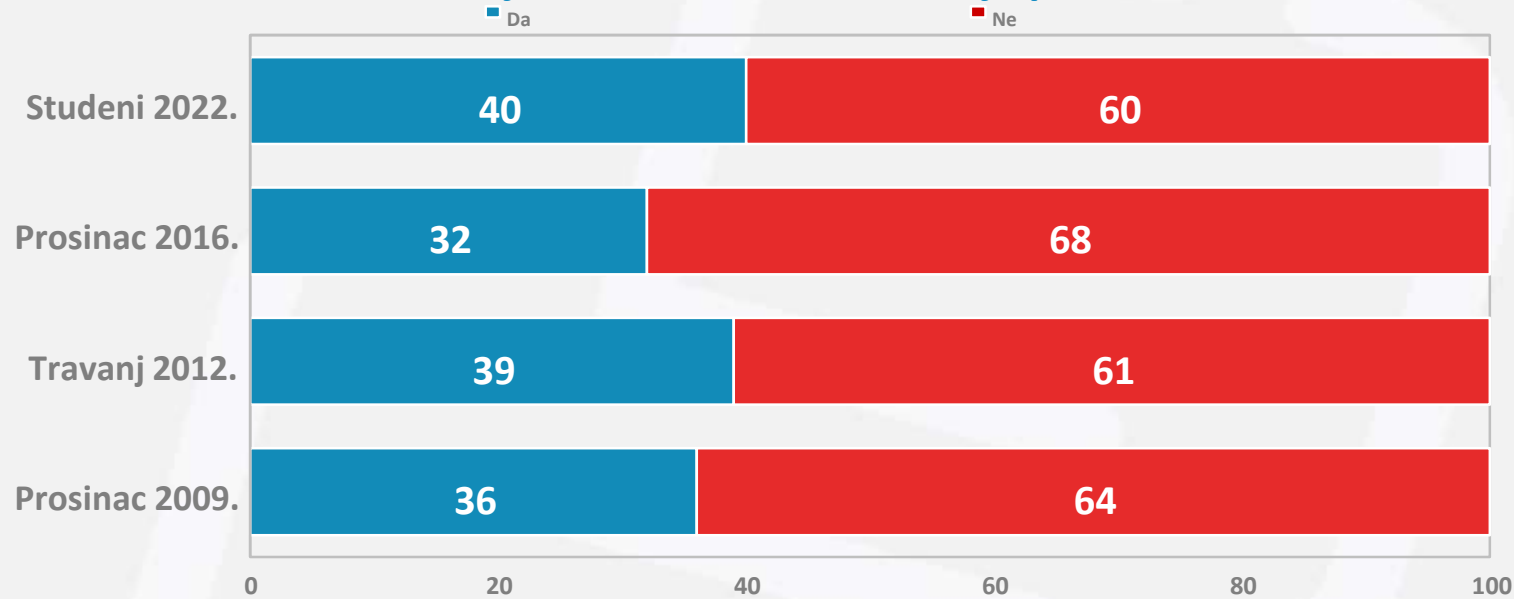
PODRUČJE DISKRIMINACIJE:

- **43%** Rad i zapošljavanje (42% 2016.)
- **9%** Zdravstvena zaštita (12% 2016.)
- **5%** Pravosuđe (8% 2016.)
- **5%** Socijalna skrb (5% 2016.)
- **4%** Obrazovanje (6% 2016.)

Osobno iskustvo

Jeste li poduzeli kakve korake u tom slučaju kako biste zaštitili svoja prava? Ako da, što ste učinili, ako ne, zašto niste?

17% - „Dao otkaz, otišao u mirovinu” (10%, 2016.)

16% - „Podnio privatnu tužbu” (30%, 2016.)

14% - „Obratio se nadređenima” (14%, 2016.)

13% - „Žalili se unutar organizacije” (11%, 2016.)

6% - „Uz vratili napad” (11%, 2016.)

6% - „Prijavio sam slučaj policiji” (14%, 2016.)

52% - „Ništa se ne bi promijenilo” (45%, 2016.)

21% - „Postupak je prekompliciran, dugotrajan i skup” (13%, 2016.)

20% - „Pogoršala bi mi se situacija” (18%, 2016.)

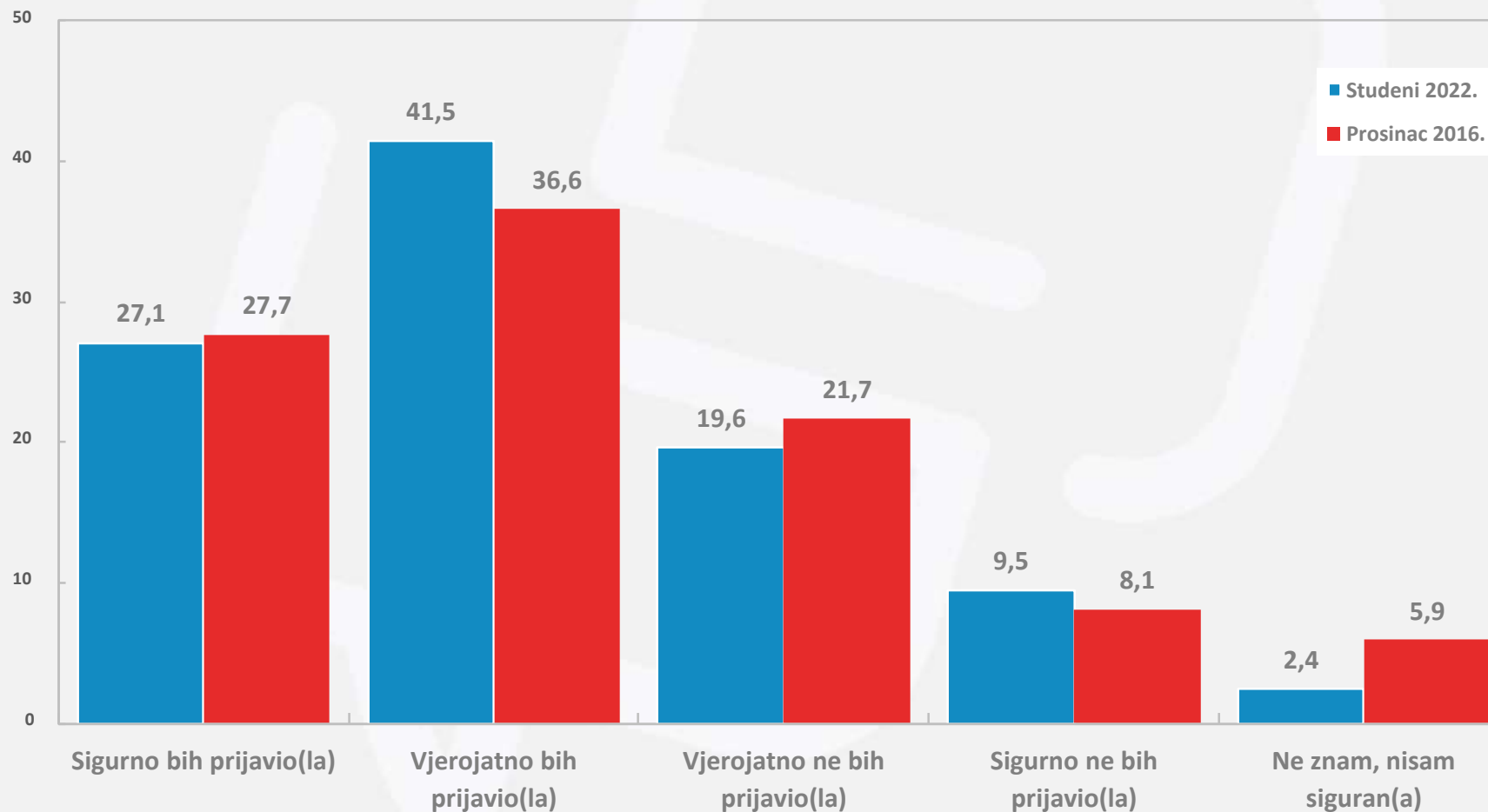
14% - „Nisam znao kome se obratiti” (13%, 2016.)

5% - „Nema potrebe” (15%, 2016.)

Osobno iskustvo

Biste li prijavili diskriminaciju drugih?

- **Osvještavanje, informiranje, educiranje**
  - **sustavno obrazovanje o ljudskim pravima**
  - **kvaliteta i provedba strateških dokumenata**
- **Jačanje učinkovitosti javnopravnih tijela**
- **Veća vidljivost aktera u području suzbijanja diskriminacije, uključujući naše institucije**

Hvala na pažnji!